

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Херсонський інститут

Кафедра менеджменту та економіки

Затверджую:
Директор ПрАТ «ВНЗ
«МАУП»
Херсонський інститут

проф. Діденко С.В.
" 21 " січня 2022 р

Схвалено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 21.01.2022 р..

Завідувач кафедри Л. Назаренко
д. пед.н. Назаренко Л.М.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія менеджменту

спеціальності: 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня)

освітньої програми «Менеджмент»
(назва освітньої програми)

спеціалізації: Економіка та управління бізнесом
(за наявності) (назва спеціалізації)

Херсон 2022

Розробник (-и) си́лабусу навчальної дисципліни:
К.е.н., доцент Афонченкова Т.М.

Викладач:

Т.М. Афонченкова,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та економіки

Си́лабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту та економіки
Протокол від 21 січня 2022 р. № 6

Завідувач кафедри А. Назаренко Назаренко І.М.
(підпис)

Си́лабус погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми
073 Менеджмент)
(назва освітньої програми)

_____, 20__ р.
Керівник освітньої програми А. Назаренко
(підпис)

Си́лабус перевірено

_____, 20__ р.
Заступник директора Вишневський В.П.
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №
_____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №
_____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №
_____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Херсонський інститут
Кафедра менеджменту та економіки

Назва дисципліни	Історія менеджменту
Викладач	Афонченкова Тетяна Миколаївна
Портфоліо викладача	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/sklad-kafedry
Контактний тел.	+380952892891
Е-шайл:	aftanay@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/profiljujuchi-predmetu
Консультації	<i>Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</i>

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальна дисципліна «Історія менеджменту» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Має статус обов'язкової компоненти циклу професійної підготовки. Дисципліна «Історія менеджменту» забезпечує у визначальній мірі якісну підготовку висококваліфікованих спеціалістів з навиками ефективного керівництва і самоуправління на основі знань про еволюційний розвиток наукової управлінської думки. Наука про історичне становлення та розвиток менеджменту є сучасною економічною наукою, яка покликана розширювати пізнання в сфері дослідження історичних особливостей розвитку управління та управлінської думки з метою покращення всієї системи управління організацією.

2. Мета вивчення дисципліни «Історія менеджменту»: формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; знання історичних тенденцій і закономірностей розвитку менеджменту.

Основним завданням курсу є формування у студентів знань з таких основних питань:

- зародження світової управлінської думки та історичні передумови виникнення менеджменту;
- історія розвитку управлінської думки в Україні ;
- виникнення і розвиток наукових шкіл менеджменту;
- особливості і тенденції розвитку сучасного менеджменту, сучасні підходи до управління;
- сучасна система поглядів на управління.

3. Формат курсу: очний (of/line)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності): Результатом вивчення дисципліни «Історія менеджменту» є здобуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. ІК1 – Здатність розв'язувати складні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Табл.1

Загальні компетентності (ЗК)

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та	Частково. Разом з іншими освітніми	Підсумкове (екзамен: усна відповідь на питання та розв'язування

встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами.	компонентами освітньої програми	розрахункових задач)
ЗК2 - Здатність до застосування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії менеджера.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне (семінар, практичне заняття), рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-рефератів у формі презентації)
ЗК4 - Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-рефератів у формі презентації), підсумкове (у формі оцінювання усної відповіді)
ЗК5 - Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар або практичне заняття з індивідуальною роботою),
ЗК 7 - Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-рефератів у формі презентації), підсумкове (у формі оцінювання усної відповіді)

Табл.2

Фахові компетентності (ФК)

ФК2	Володіння здатністю складати прогноз основних соціально-економічних показників діяльності галузі, регіону та економіки в цілому
ФК3	Уміння використовувати законодавчі та інші нормативні акти державного і регіонального рівнів
ФК10	Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
ФК13	Здатність до вивчення та прогнозування кон'юнктури ринку, розрахунку його місткості, визначення прогнозних показників збуту продукції, аналізу поведінки споживачів і конкурентів, а також конкурентного середовища

Табл.3

Програмні результати навчання (ПРН). У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія менеджменту» студент повинен:

РН 2.	Уміти використовувати у практичній діяльності знання з теорії управління; демонструвати знання основних теорій мотивації, лідерства та влади для вирішення управлінських завдань, уміння використовувати різні способи вирішення конфліктних ситуацій в організації.
РН 3	Уміння застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти вітчизняного законодавств
РН 4.	Уміти використовувати у практичній діяльності методи аналізу для вирішення конкретних завдань.
РН 10.	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
РН 11	Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи
РН 12	Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
РН 13	Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації
РН 19	Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 52 години аудиторної роботи; 68 годин – самостійної роботи, екзамен.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: Вступ до фаху, Політична економія.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення крім загальноновживаних програм та операційних систем, таких як програми презентацій Microsoft PowerPoint, Open Office Impress;

6. Політика курсу. Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ»МАУП):

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно- правових актів); списування та плагіат.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1 Історичні аспекти формування та розвитку економічної та управлінської думки** (лекційні теми 1 - 9, семінарські теми 1-5);

- **Змістовий модуль 2 Розвиток управлінської думки в ХХ-ХХІ столітті** (лекційні теми 10 - 17, семінарські теми 6-9)

11. Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання у формі презентації або реферату (*критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.3.*).
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Табл. 4

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	9	9	8	8
Відвідування практичних занять	1	5	5	4	4
Робота на практичному занятті	5	5	25	4	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	1	30		
Разом	30		69		62
Максимальна кількість балів: 161					
161:100=1,61. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,61 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною). **Критерії оцінювання:**

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною і груповою роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді **тестування (модуль 1) та виконання варіантів контрольної роботи (модуль 2).**

За результатами вивчення модуля 1 студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.
- Кейси

За результатами вивчення модуля 2 студентами пропонуються варіанти контрольних робіт з дисципліни «Історія менеджменту» ((див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.

7.3).

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

Для заочної форми навчання модульний контроль здійснюється у вигляді виконання варіантів контрольної роботи (Завдання для контрольної роботи надані в Робочій програмі навчальної дисципліни «Історія менеджменту» та Методичних вказівках щодо підготовки та написання контрольної роботи).

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

Табл. 5

№ п\п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 бали
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: *іспит*

Іспит проводиться у **усній формі (3 теоретичних питання та 3 тести)**

(Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання іспиту див. *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.7.4*).

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.5*).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

75-81	C		зараховано
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Дікань О.В. Історія менеджменту: Конспект лекцій. 2-ге видання. Харків: УкрДАЗТ, 2014. 52 с.
2. Дункан Д. У. Основополагающие идеи в менеджменте: уроки основоположников. М.: БЕК, 2015. 486 с.
3. Кравченко А.И. История менеджмента: учеб. пособие для вузов. 6-е изд. М.: Академический Проект, 2017. 213 с.
4. Юрик Н. Є. Історія менеджменту : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 114 с.

Додаткова

1. Будзан Б. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. — К.:Основи, 2011. — 349с.
2. Бусыгин А. В. Эффективный менеджмент: Учебник. — М.: Финпресс,2012. — 1056с.
3. Новальська Н. І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Історія менеджменту» (для бакалаврів) / Новальська Н. І. – К. : Персонал, 2015. – 34 с.
4. Юрик Н. Є. Методичні вказівки проведення практичних занять і виконання самостійних завдань з курсу «Історія менеджменту» для студентів стаціонарної й заочної форм навчання напряму підготовки 030601 «Менеджмент» / Н. Є. Юрик. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2013. – 36 с.

Інтернет-ресурси

1. Міщенко А.П. Стратегічне управління: навч. посіб. [Електронний ресурс] URL: http://libfree.com/123307881-marketingstrategichne_upravlinnya_mischenko_ap.html.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Історія менеджмента»

Разом: 120 год., з них 34 год. – лекції, 18 год. – практичні заняття, самостійна робота –68 год., модульний контроль – 4 год.

Кількість балів за семестр	161 бала								
Модулі	Змістовий модуль I								
Назва модуля	Історичні аспекти формування та розвитку економічної та управлінської думки (69)								
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)
Теми лекцій	Організація як форма діяльності людей. Зародження світової управлінської думки	Управлінська думка в Україні з часів Київської Русі до кінця XIX ст.	Класична школа політ-економії	Економічні вчення західно-європейських соціалістів-утопістів	Економіко-управлінські вчення останньої третини XIX XX століття.	Виникнення і розвиток наукового управління.	Розвиток наукового менеджменту	Адміністративна школа управління	Школа людських відносин
Практичні заняття	1 (6 балів)	2 (6 балів)	3 (6 балів)	4 (6 балів)	5 (6 балів)	6 (6 балів)	7 (6 балів)	8 (6 балів)	9 (6 балів)
Теми практичних занять	Економічна та управлінська думка Стародавнього Світу та	Розвиток управлінської думки за часів Київської Русі	Економічні вчення західноєвропейських соціалістів-утопістів.	Економіко-управлінські вчення останньої третини XIX XX	Передумови виникнення та розвиток школи наукового управління	Адміністративна школа менеджменту	Школа людських відносин		
Модулі	Змістовий модуль II								
Назва модуля	Розвиток управлінської думки в XX-XXI столітті (62)								
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)
Теми лекцій	Науковий підхід до дослідження управління в XX-XXI ст.	Сучасний бізнесіоризм	Наукова організація праці і становлення наукового управління соціалістичним виробництвом	Американська модель менеджменту	Японська модель менеджменту	Європейська модель менеджменту	Розвиток сфер використання менеджменту	Еволюція інтеграційних процесів менеджменту	Розвиток управлінської думки в Україні в XX-XXI столітті
Практичні заняття	1 (6 балів)	2 (6 балів)	3 (6 балів)	4 (6 балів)	5 (6 балів)	6 (6 балів)	7 (6 балів)	8 (6 балів)	9 (6 балів)

Теми практичних занять	Менеджмент на зламі XX–XXI ст. риси менежера XXI ст.	Наукова організація праці і становлення наукового управління соціалістичним виробництвом	Формування менеджменту в США. Формування японського та європейського менеджменту	Прогресивні ідеї в науці і практиці і їх роль в становленні менеджменту як науки і мистецтва Розвиток управлінської думки в Україні
Самостійна робота	1 (5 балів) Особливості управлінської думки в Україні XVIII-початку XIX		2 (5 балів) Особливості формування сучасної системи менеджменту в Україні	
Виконання ІНДЗ	ІНДЗ (30 балів)			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,61			